

Základní škola a Mateřská škola, příspěvková organizace, Oleksovice70, 671 62 Oleksovice,
okres Znojmo

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

POZNÁVÁME SVĚT SE SOVIČKOU ROZÁRKOU

*Moto: Řekni mi a já zapomenu,
ukaž mi a já si vzpomenu,
nech mě to udělat a já pochopím.*

Mateřská škola Oleksovice 72,671 62 Oleksovice

Telefon: 515 271 424

Statutární zástupce: Marie Černá

Zřizovatel: Městys Oleksovice

Platnost: od 1.9.2023

Vytvořily: Koukalová Ivana

Projednáno na pedagogické radě: 28.8.2023

Dokument schválen školskou radou.

Worbisová Karolína

OBSAH ŠVP PV

1	Identifikační údaje o MŠ	4
2	Obecná charakteristika mateřské školy	5
3	Podmínky vzdělávání.....	6
3.1	Věcné podmínky	6
3.2	Životospráva	6
3.3	Psychosociální podmínky.....	7
3.4	Organizace dne	8
3.5	Řízení mateřské školy	8
3.6	Personální a pedagogické zajištění	9
3.7	Spoluúčast rodičů	9
3.8	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	10
3.9	Vzdělávání dětí mimořádně nadaných	11
3.10	Vzdělávání dětí od dvou do tří let	11
3.11	Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	12
4	Organizace vzdělání.....	12
4.1	Přijímání dětí do mateřské školy.....	12
5	Charakteristika vzdělávacího programu.....	13
5.1	Záměry ŠVP	13
6	Hlavní cíle ŠVP.....	14
6.1	Činnosti podporující naplnění hlavních cílů ŠVP...14	
7	Metody a formy vzdělávání.....	15
7.1	Metody.....	15
7.2	Formy.....	16
8	Vzdělávací obsah.....	17
8.1	Integrované bloky.....	17
8.1.1	Sovička Rozárka ve světě lidí.....	17
8.1.2	Sovička Rozárka a proměny přírody.....	27
8.1.3	Sovička Rozárka v říši pohádek, svátků a tradic.....	33
8.1.4	Sovička Rozárka cestovatelkou.....	43

9	Evaluační systém.....	47
	9.1 Metody hodnocení a evaluace.....	47
	9.2 Vnitřní evaluace.....	47

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MŠ

Zřizovatel:

Městys Oleksovice,

671 62 Oleksovice

Tel: 515 271 413

Starosta: Zdeněk Koukal

Mateřská škola je součástí právního subjektu:

Základní škola a Mateřská škola, příspěvková organizace

Oleksovice 70

671 62 Oleksovice

Ředitelka: Mgr. Marie Černá

Tel: 515 271 419

E-mail: msazsoleksovice@seznam.cz

Mateřská škola:

Oleksovice 72

671 62 Oleksovice

Tel: 515 271 424

E-mail: ms.oleksovice@tiscali.cz

Učitelka pověřena vedením MŠ: Ivana Koukalová

Učitelka: Bc. Karolína Worbisová

Provozní zaměstnanec: Šárka Jedličková

Mateřská škola je součástí právního subjektu Základní školy v Oleksovicích jako její odloučené pracoviště od 1.1.2003.

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

V úvodu se podíváme do historie mateřské školy. Mateřská škola Oleksovice byla otevřena roku 1945 a byla v budově základní školy. Samostatná budova byla pro mateřskou školu předána v roce 1963 a měla jednu třídu. Pobyt dětí byl celodenní, bez stravování. Od roku 1965 začínají děti docházet na obědy do statku v Oleksovicích a od roku 1978 se děti stravují v mateřské škole. V roce 1984, kdy již byla mateřská škola dvojtřídní, byla pro nevyhovující prostorové podmínky přeřazena jedna třída do prostor základní školy. V budově mateřské školy tak mohla být zřízena jídelna pro děti. V roce 1993 poklesl počet dětí na 23 a tento stav nepostačoval k udržení dvou tříd. Z tohoto důvodu se školka stala jednotřídní. V roce 1997 byla zahájena rekonstrukce mateřské školy. Z části půdního prostoru byla vybudována nová třída a děti tak získaly krásné prostory pro hrové a vzdělávací aktivity, dále bylo vybudováno nové hygienické zařízení pro děti a dospělé. Také byla vyměněna střecha za novou a v celé budově bylo nainstalováno nové elektrické topení.

Důležitá událost školy se vztahuje k datu 1. 1. 2003, kdy dochází ke sloučení mateřské školy a základní školy v jeden právní subjekt. Mateřská škola se stává součástí základní školy. Od roku 2005 dochází k postupné modernizaci mateřské školy. Koncem tohoto roku se za velké podpory rodičů a obecního úřadu podařilo realizovat další rozšíření třídy v 1. patře. Ze zbývajících půdních prostor bylo dosaženo rozšíření třídy pro pohybovou aktivitu dětí. Zbývajících část byla využita pro šatnu zaměstnanců a sklad.

V roce 2007 byla provedena výměna oken a dveří v přední části mateřské školy. Budova dostala novou fasádu a byla vysázena nová předzahrádka. V roce 2009 byla dokončena výměna oken a v roce 2011 se dokončila i rekonstrukce fasády v zadní části budovy. Třída v 1. patře prošla modernizací v roce 2013, kdy byly zakoupeny nové skříňky. Od jara 2014 se začalo s rekonstrukcí dvorku, která byla dokončena v září 2016 a děti dostaly k užívání řadu nových pohybových prvků. V roce 2020 byla modernizována lehárna, zakoupením nových skříní. V rámci projektu Digitalizace škol byl zakoupen dotykový monitor v roce 2022. Jako poslední v roce 2023 prošla renovací sociální zařízení (WC) v přízemí i v prvním patře.

Mateřská škola se nachází v klidném prostředí uprostřed vesnice, která je obklopena přírodou. Zřizovatelem je Městys Oleksovice. V současnosti jsme nadále mateřskou školou jednotřídní s heterogenním uspořádáním a s kapacitou 40 dětí. Provozní doba je od 6,30-15,30 hodin. Pracují zde 3 zaměstnanci. Paní učitelky Ivana Koukalová, Karolína Worbisová a provozní pracovnice Šárka Jedličková.

V současnosti se tedy nacházejí v budově mateřské školy tyto prostory: V přízemí je šatna dětí, třída pro odpočinek a odpolední aktivity dětí, jídelna, sociální zařízení pro děti a dospělé. Po schodišti vyjdeme do 1. patra, kde se nachází jeden velký členitý prostor. Jedna část slouží k hrovým a vzdělávacím aktivitám a druhá část poskytuje prostor pro pohybovou aktivitu dětí. Dále je zde sociální zařízení pro děti a dospělé, šatna pro zaměstnance a skladové prostory. K budově patří dvorek, který slouží dětem k hrovým aktivitám a k pohybu. Jsou na něm umístěny pohybové prvky, ale také prvky pro rozvoj dítěte.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 VĚCNÉ PODMÍNKY

- Mateřská škola je jednopatrová budova. V přízemí se nachází šatna dětí, jídelna, třída pro odpočinek dětí, umývárna s WC pro děti a dospělé. V prvním patře je třída k hrovým a vzdělávacím aktivitám, umývárna s WC pro děti a dospělé a sklad s šatnou pro zaměstnance.
- Mateřská škola má dostatečně velké prostory.
- Dětský nábytek v 1.patře je již přizpůsoben výšce dětí.
- V přízemí je zapotřebí dokončit modernizaci úložných prostorů.
- Děti mají k dispozici nepřeborné množství hraček, metodických pomůcek, náradí, které jsou neustále doplňovány. Podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení.
- Děti se podílí svými výtvary na úpravě a výzdobě interiéru školy, kde je můžou shlédnout i rodiče.
- Jídelna je vybavena starším nábytkem. Usilujeme o zakoupení nových stolů a židlí dle výšky dětí, nové kuchyňské linky, která slouží na přípravu svačín pro děti.
- Na budovu bezprostředně navazuje dvorek, který je vybaven základními pohybovými prvky – pružinová houpadla, věžová soustava pro pohybové dovednosti se skluzavkou a kreslicí tabulí, řetězová lávka, pískoviště s ochranou sítí.

Záměr: Podle možností modernizovat prostory. Usilovat o modernizaci mateřské školy v oblasti digitální a polytechnické.

3.2 ŽIVOTOSPRAVA

- Naše MŠ nemá vlastní jídelnu. Svačiny připravuje pracovnice provozu a obědy dovážíme ze školní jídelny z Prosiměřic.
- Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne. Děti mají pít kdykoliv k dispozici a mohou se samostatně napít. Menším dětem pomáhají paní učitelky. Jsou podávány méně slazené čaje, vitamínové nápoje, ovocné šťávy, neperlivé minerálky, voda.
- Mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány vhodné intervaly.
- Děti nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly. Zařazujeme hodně syrové zeleniny a ovoce.
- Ve spolupráci s vedoucí stravování vedeme děti ke zdravému stravování.
- Svačina probíhá společně v prostorách jídelny v přízemí – z důvodu velkého počtu dětí.
- Obědváme společně v jídelně, kde se děti učí správnému stolování a chování.

- Starší děti vedeme k samostatnosti stolování děti si samy připravují svačinu. Při obědě si nalévají polévku samy. Všechny děti si pro druhé jídlo chodí individuálně, stejně jako pro nápoj.
- Rodiče mají možnost seznámit se s jídelníčkem.
- Pravidelný denní rytmus a řád je podle potřeby.
- Pobyt venku je každodenní (2h), jeho náplň i délka je uzpůsobena počasí (mráz, náledí, vítr, déšť).
- Umožňujeme dětem dostatek pohybu ve vnitřních i venkovních prostorách MŠ.
- Odpolední odpočinek je uzpůsobený potřebě spánku dětí nebo jen klidu na lehátku. U nejstarších dětí respektujeme nižší potřebu odpočinku a nahrazujeme ho klidovými činnostmi.

Záměr: Učit děti zdravému a aktivnímu životnímu stylu.

3.3 PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

- Všichni zaměstnanci školy se snaží, vytvářet dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně.
- Umožňujeme nově příchozím dětem postupný adaptační proces s individuálním přístupem a za spolupráce s rodiči.
- Všechny děti mají v naší škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo by neměl být znevýhodňován či zvýhodňován.
- Všichni zaměstnanci školy se snaží respektovat individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování.
- Učitelky zatěžují děti přiměřeně, respektují individualitu dětí. Děti mají možnost kdykoliv relaxovat a vyhledat klidné místo dle své potřeby.
- Učitelka je pro dítě partnerem. Komunikuje přátelsky a tím navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce s dítětem.
- Měla by převažovat pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme tím dětskou zvědavost, nebojácnost, samostatnost, sebedůvěru.
- V dětech se snažíme rozvíjet vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, spolupráci.
- Děti si vytváří společná pravidla, která vedou k dobrým vztahům a pozitivnímu klimatu mateřské školy.
- Dítě vedeme k sebehodnocení dosažených výsledků při dokončení aktivit.
- Učitelky sledují vztahy dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňují (prevence šikany).

Záměr: Navození kladné komunikace mezi dětmi. Samostatné řešení problémů.

3.4. ORGANIZACE DNE

6:30 – 8:00	příchod dětí
6:30 – 9:30	spontánní a částečně řízené činnosti dle zájmu dětí, individuální práce, pohybové aktivity, řízené činnosti, záměrné i spontánní učení ve skupinách nebo individuálně
8:15 – 9:00	hygienické návyky, svačina
9:30 – 11:45	příprava na pobyt venku; pobyt venku – hry na dvorku, vycházky
11:30 - 11:45	odchod dětí domů před obědem
11:45 – 12:45	příprava na oběd – převlékání dětí, hygienické návyky, oběd
12:15 – 12:30	odchod dětí domů po obědě
12:45 – 14:15	příprava na odpočinek, spánek dětí Respektování nespavých dětí – postupné vstávání s možností klidných her a činností, individuální práce s předškoláky.
14:15 – 14:30	vstávání spících dětí, převlékání, hygienické návyky
14:30 – 15:30	svačina, odpolední zájmové hry, pohybové aktivity, záměrné i spontánní činnosti skupinové, individuální rozcházení dětí domů
15:30	ukončení provozu mateřské školy

- Denní řád je natolik flexibilní, že kdykoliv můžeme reagovat na nenadálé změny.
- Denní program je základem pro uspokojování potřeb dětí a přispívá výrazně k pozitivnímu klimatu mateřské.
- Do denního programu jsou zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity
- Učitelky se plně věnují dětem a jejich vývoji, dle jejich individuálních potřeb.
- Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený
- Učitelky vytváří podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.
- Děti mají možnost uchýlit se do klidného koutku a nezúčastnit se společných aktivit, stejně tak i možnost soukromí v osobní hygieně.
- V průběhu celého dne je realizován samostatný pitný režim.

Záměr: Pokračovat ve flexibilním chodu mateřské školy tak, aby vedl k uspokojování potřeb dětí.

3.5 ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

- Stavíme na dobré spolupráci a komunikaci s ředitelkou právního subjektu ZŠ a MŠ.
- Učitelka pověřena vedením mateřské školy dává velký prostor pro vlastní tvůrčí přístup k práci a k dětem.
- Povinnosti i pravomoci pracovníků jsou jasně vymezené a respektované.
- Učitelka pověřena vedením se snaží vytvářet na pracovišti pohodové prostředí, ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Dává příležitost vyjádřit se k problémům.

- Zapojuje spolupracovnice do řízení mateřské školy, přenáší na ně pravomoci, zajímá ji jejich názor.
- Vyzývá spolupracovnice ke spoluúčasti na tvorbě školního programu, popřípadě řešení některých otázek.
- Učitelka pověřena vedením vyhodnocuje práci zaměstnanců, provádí kontroly, hospitace, které jsou písemně dokumentovány.
- Spolupracuje se zřizovatelem, základní školou, mateřskými školami v okolí, s organizacemi v místě mateřské školy: hasičský sbor, myslivecké sdružení, fotbalový klub TJ Dynamo a s odborníky poskytující pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí: klinický logoped – Mgr. Hellmanová, pedagogicko-psychologická poradna. Spolupracuje s organizacemi, které zajišťují prevenci zdraví dětí.

Záměr: Nadále prohlubovat pozitivní atmosféru mezi zaměstnanci subjektu. Více se podílet na spolupráci plánování výchovné práci s dětmi.

3.6 PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ

- Ředitelkou příspěvkové organizace Základní a Mateřské školy je Mgr. Marie Černá
- V mateřské škole pracují dvě pedagogické pracovnice a jedna pracovnice provozu.
  - Učitelkou pověřenou vedením MŠ je Ivana Koukalová, která má požadovanou odbornou kvalifikaci v oboru učitelství pro mateřskou školu.
  - Druhá paní učitelka Bc. Karolína Worbisová, která má požadovanou odbornou kvalifikaci v oboru učitelství pro mateřskou školu.
- Učitelky se sebevzdělávají na odborných kurzech, seminářích i samostudiem.
- Provozní zaměstnanec: Šárka Jedličková

Záměr: Nadále přijímat kvalifikované učitelky a zaměstnance s kladným a pozitivním přístupem k práci, dětem.

3.7 SPOLUÚČAST RODIČŮ

- Budujeme vzájemnou důvěru s rodiči individuálními rozhovory o dětech, osobní přítomností při výchovných činnostech, informativními nástěnkami o chodu MŠ.
- Sledujeme konkrétní potřeby jednotlivých dětí, respektive rodin, snažíme se jim porozumět a vyhovět.
- Informujeme rodiče o prospívání jejich dětí. Domlouváme se společně o postupu při jeho výchově a vzdělávání.
- Nezasahujeme do života a soukromí rodiny, jednáme s nimi ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracujeme s důvěrnými informacemi.
- Umožňujeme rodičům podílet se na akcích naší mateřské školy. Konzultujeme s nimi nápady a připomínky.
- Rodiče informujeme o dění v MŠ na webových stránkách školy a pomocí soukromé komunikativní skupiny.

- Za spolupráce s rodiči organizujeme odpolední akce pro děti.
- Podporujeme rodinnou výchovu a pomáháme rodičům v péči o jejich dítě.
- Poskytujeme rodičům odbornou poradenskou činnost, společná setkání.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ.

Záměr: Plánovat více soukromých schůzek s rodiči. Včasná diagnostika vzdělávacího problému dítěte a následná komunikace s rodiči.

3.8 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

- Snažíme se vytvářet optimální podmínky k rozvoji osobnosti pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Vedeme děti k samostatnosti, rozvíjíme vzájemnou komunikaci a zapojujeme dítě do kolektivu.
- Prostředí je upraveno pro potřeby dítěte tak, aby bylo pro dítě podnětné a mělo chuť získávat nové dovednosti. Učitelky využívají vhodné vzdělávací metody a prostředky v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními a uplatňují profesionální přístup k dítěti.
- Podmínky jsou dítěti uzpůsobeny podle zdravotního znevýhodnění v oblastech: životospráva, věcné prostředí, organizace vzdělávání, personální zajištění.
- Citlivá komunikace s rodiči a poskytování potřebných odborných informací.
- Spolupráce s odborníky a komunikace se školským poradenským zařízením.
- Postupujeme dle platné vyhlášky č.27/2016 Sb. (viz níže)
  - 1. stupeň – je bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce. Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte (§ 21 školského zákona). Učitelky vypracují plán pedagogické podpory (PLPP), ve kterém bude upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce. Pokud by nepostačovala podpůrná opatření prvního stupně, doporučí učitelky návštěvu školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálního vzdělávání dítěte.
  - 2. až 5. stupeň-doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. K poskytnutí poradenské pomoci školského poradenského zařízení dojde na základě vlastního uvážení zákonného zástupce, doporučení učitelek mateřské školy nebo OSPOD. Učitelky zahájí poskytování podpůrných opatření 2 až 5 stupně bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce.

Záměry: Začleňovat dítě do kolektivu. Vzdělávací obsah přizpůsobit možnostem a předpokladům dítěte.

3.9 VZDĚLÁNÍ DĚTÍ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

- Pro rozvoj svého nadání potřebují děti vhodné podmínky nejenom v rodině, ale i v mateřské škole. Je důležité již v předškolním období dát dětem hodně příležitostí, abychom včas objevili, pro co mají předpoklady. V předškolním věku jsou děti velmi zvědavé a činorodé, prudce se rozvíjí jejich myšlení, slovní zásoba. Musíme tohoto období co nejlépe využít, vytvářet pro ně příjemné a podnětné prostředí, respektovat individualitu dětí, aby mohly rozvíjet své schopnosti. V tomto období je důležité rozvíjet myšlenkové dovednosti, schopnost záměrného a dlouhodobého soustředění, podporovat tvořivost, volbu činnosti, posilovat sebedůvěru dětí a motivovat je k vlastním úsilí.
- U dětí mimořádně nadaných vypracujeme IVP, kde budou zahrnuty všechny potřeby a možnosti rozvoje dítěte a nabídka dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností talentu či nadání.
- Budeme tyto děti vzdělávat tak, aby byly všestranné a jeho vývoj odpovídal požadavkům RVP PV.
- Učitelky zajistí pro tyto děti pestré a podnětné prostředí, které je bude podněcovat k hledání a objevování nových informací a souvislostí.
- Učitelky budou dětem poskytovat prostor a materiál pro složitější činnost, umožňovat volnost v rozhodování, co budou dál dělat ve volném čase, nechávat je samostatně číst, počítat, pracovat s počítačem, studovat encyklopedie, respektovat jejich výběr témat a činností a poskytovat jim velký prostor pro sebehodnocení.

Záměr: Stimulovat rozvoj potenciálu nadaných dětí

3.10 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

- Učitelky plánují a realizují vzdělávací činnosti možnostem i schopnostem dětí a podle toho volí metody a formy své práce.
- Pro tyto děti necháváme dostatečný prostor pro adaptaci v souladu s jeho individuálními potřebami za pomoci rodičů.
- Učitelky se snaží dávat dětem pocit emoční podpory, bezpečí a uplatňovat laskavý přístup s důsledným dodržováním pravidel.
- Děti učíme nejvíce nápodobou, situačním učením, s častým opakováním činností a pravidelnými rituály.
- Přizpůsobujeme činnosti tomu, že se dítě nedokáže delší dobu soustředit a udrží jen velmi krátkou dobu pozornosti – časté střídání činností.
- Největší prostor ponecháváme volné hře a pohybovým aktivitám.

- Děti mají prostor pro relaxaci – dětský koutek.
- Jelikož jsme heterogenní třída, snažíme se o to, aby byla zajištěna bezpečnost před ohrožujícími předměty a hračkami.
- Děti jsou přijímány jen tehdy, pokud není naplněna kapacita třídy a za předpokladu, že nepoužívají pleny a umí chodit na dětskou toaletu.

Záměr: Postupná adaptace za pomoci rodičů. Doplnění hraček a metodického materiálu pro tuto věkovou skupinu dětí.

3.11 JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA DĚTÍ S NEDOSTATEČNOU ZNALOSTÍ ČESKÉHO JAZYKA

- Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.
- Učitelky poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.
- V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.
- Pro děti budou připravovány pomůcky pro lepší osvojení českého jazyka.

Záměr: Připravit děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka na plynulý přechod do základní školy. Pomoc při adaptaci na prostředí MŠ a její kolektiv.

4 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Naše mateřská škola má jednu třídu, ve které je zpravidla složení dětí od 3 do 6 let dítěte. Ve výjimečných případech i děti 2leté (nástup rodiče do zaměstnání) nebo 7 leté (děti s odkladem školní docházky). Provoz mateřské školy je od 6:30 do 15:30 hodin.

4.1 PŘIJÍMÁNÍ DĚTÍ DO MATEŘSKÉ ŠKOLY

- Děti jsou přijímány ředitelkou příspěvkové organizace.
- Místo, termín a dobu přijímacího řízení stanovuje učitelka pověřena vedením po dohodě s ředitelkou.
- Zápis provádí učitelka pověřena vedením mateřské školy, která předává podklady pro přijímací řízení ředitelce příspěvkové organizace.
- Žádost o přijetí do MŠ podávají pouze zákonní zástupci dětí.

- Zápis pro následující školní rok je oznámen veřejnosti prostřednictvím –veřejné vývěsky obce, místním rozhlasem a na webových stránkách školy.
- Do mateřské školy mohou přicházet rodiče s dětmi kdykoliv během stanoveného dne.
- Kritéria pro přijímání dětí (viz. Příloha-Kritéria pro přijímání dětí do MŠ Oleksovice)
- Ředitelka školy přednostně přijímá děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky podle §34 odst.4 školského zákona a děti bydlící ve spádové obci.
- K předškolnímu vzdělávání bývá přijato dítě, které se podrobilo pravidelnému očkování podle §50 zákona 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví, neplatí pro dítě s povinnou školní docházkou.

5 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Filozofie ŠVP: Školní vzdělávací program je zaměřený na rozvoj osobnosti a socializaci dítěte předškolního věku do společenského prostředí v souladu s jeho individuálními zvláštnostmi, potřebami a možnostmi.

5.1 ZÁMĚRY ŠVP

- Mateřská škola je institucí, která slouží dětem a jejich vzdělávání.
- Děti se svými rodinami a jejich přirozené potřeby a zájmy jsou pro nás prioritou.
- Zabezpečujeme zdravý rozvoj a prospívání dítěte, snažíme se uspokojovat všechny jeho potřeby. Dbáme na to, aby se všechny děti cítily bezpečně a zažívaly pocit úspěchu.
- Respektujeme jejich jedinečnost, osobní možnosti a individualitu. Naším hlavním pedagogickým záměrem je dítě cílevědomě vést, vychovávat a vzdělávat, čímž mu poskytujeme dobré základy do života i dalšího vzdělávání.
- Záměrem výchovného působení a filosofií naší školy je vytvořit MŠ rodinného typu s úzkými vazbami na rodinu.
- Chceme umožnit dětem prožít aktivní a šťastné dětství tím, že jim vytvoříme pohodové a přátelské prostředí bez zbytečného spěchu, kde se budou cítit dobře, kde panuje kamarádská nálada, pochopení a láska.
- Zaměřujeme se na rozvoj dětí po stránce fyzické, psychické i sociální.
- Usilujeme o to, aby dítě na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, jež je schopná zvládat nároky života, které jsou na ní běžně kladeny a které na ní v průběhu života nevyhnutelně čekají.
- Vycházíme z předpokladu, že každé dítě má právo být jiné, mít potřeby, rozvíjet se a učit rozdílným způsobem a tempem. Podporujeme takový způsob vzdělávání, který je pro rozvoj a učení dítěte přirozený.
- Celý výchovně vzdělávací proces je zaměřen na rozvíjení individuálních schopností dětí a rozvoj jejich osobnosti. Rozvíjíme a podporujeme samostatnost dítěte. Pěstujeme v nich zdravé sebevědomí.

- Klademe základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb. Učíme je zdravému životnímu stylu a uvědomění si vlastní odpovědnosti za své chování, jednání a svoji bezpečnost.
- Snažíme se, aby u nás děti byly šťastné a spokojené, a aby v péči o ně byla s rodiči vytvořena cesta spolupráce, vzájemné důvěry a otevřenosti.

6 HLAVNÍ CÍLE ŠVP

- **rozvoj dětí a jejich schopností učit se a poznávat svět kolem sebe**
  - rozvoj vrozených dispozic a schopností dětí
  - rozvoj myšlení a rozhodování
  - podpora dětské zvědavosti a potřeby objevovat
  - práce s informacemi
  - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- **osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost**
  - rozvoj solidarity a empatie
  - budování dobrých mezilidských vztahů
  - rozšiřování dětských obzorů
  - vytváření a rozvoj hodnot spojených se zdravím
  - vedení dětí k celkovému zdravému životnímu stylu
  - vytváření pozitivního vztahu k životnímu prostředí s potřebou ho chránit
  - zvyšovat kulturní úroveň dětí
- **získání osobní samostatnosti a schopnosti se projevit jako samostatná osobnost působící na své okolí**
  - rozvíjet a poznávat sebe sama
  - pěstovat zdravé sebevědomí a sebedůvěru
  - rozvoj zájmů a zájmových aktivit
  - prevence šikany
  - rozvoj tolerance
  - rozvoj spolupráce
  - naučit se přizpůsobovat se každodenním změnám

6.1 ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ NAPLNĚNÍ HLAVNÍCH CÍLŮ ŠVP

- Sebeobslužné činnosti.
- Situace přispívající k osvojování návyků zdravého životního stylu.
- Sympatizující a přijímající prostředí, vstřícná a citlivá komunikace, činnosti zajišťující spokojenost, radost, veselí a pohodu.

- Podpora důvěry dítěte ve vlastní síly a schopnosti, dostatečné oceňování jeho snahy a úsilí.
- Přiměřené činnosti a úkoly umožňující dítěti dosáhnout úspěchu.
- Činnosti nejruznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování.
- Vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení příležitostí a hry vyžadující vůli, vytrvalost a sebeovládání, cvičení organizačních schopností.
- Sledování pohádek a příběhů obohacujících emoční a citlivý život dítěte.
- Dostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování (vstřícná komunikace, ohleduplné chování s porozuměním a tolerancí).
- Společenské hry, společné aktivity nejruznějšího zaměření.
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- Společenská setkání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému.
- Podpora dětských přátelství.
- Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého.
- Hry a činnosti, které vedou k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu ke schopnosti vyřešit vzájemný spor...
- Hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých.
- Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů na téma vztahů mezi lidmi.
- Kulturní, kultivované a sociálně pohodové prostředí.
- Každodenní pozitivní vzory chování.
- Příležitosti poznávat hodnotu věcí i lidské práce.
- Příležitosti poznávat mravní hodnoty v jednání lidí.
- Příležitosti uvědomovat si, že ne všichni lidé se chovají „správně“, že se mohou chovat neočekávaně, nevkusně i hrubě a ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, poučení, jak se v takovém případě chovat a jak se chránit.
- Příležitost podílet se na vymezení společných hodnot, jasných, smysluplných a přiměřených pravidel soužití ve třídě.
- Přípravy společných zábav a slavností (zvyky, tradice, oslavy, sport...)

7 METODY A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

7.1 METODY

SLOVNÍ	○ monologické /popis, vysvětlení, vyprávění, instruktáž/ ○ dialogické /rozhovor, diskuze, dramatizace/ ○ práce s knihou
NÁZORNĚ DEMONSTRAČNÍ	○ poznávání předmětů a jevů ○ předvádění situací, činností, předmětů ○ demonstrace obrazového materiálu ○ projekce

PRAKTICKÉ	○ nácvik pohybových a praktických dovedností ○ pracovní činnosti ○ pokusy ○ výtvarné činnosti

7.2 FORMY

INDIVIDUÁLNÍ PRÁCE	○ dle potřeb dítěte ○ zaměřeno na oblasti, které je potřeba u dítěte rozvíjet
SKUPINOVÁ ČINNOST	○ tvořené dětmi ○ rozřazené dle zájmů ○ záměrné
SPOLEČNÁ ČINNOST	○ frontální ○ částečně řízené

- Vzdělávání dětí maximálně přizpůsobujeme vývojovým, fyziologickým, sociálním a emočním potřebám dětí.
- Respektujeme individualitu každého dítěte.
- Každému dítěti poskytneme pomoc a podporu v míře, kterou individuálně potřebuje a která mu vyhovuje.
- Vycházíme ze znalosti aktuálního rozvojového stavu dítěte.
- Pro realizaci našich cílů využíváme prožitkového a kooperačního učení vše formou hry.
- Podporujeme dětskou zvědavost a potřebu objevovat.
- Podporujeme radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové.
- Snažíme se poskytovat takové vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné.
- Uplatňujeme aktivity spontánní a částečně řízené a dbáme o jejich vyváženost.
- Princip vzdělávací nabídky zakládáme na individuální volbě a aktivní účasti dítěte.
- Nabízíme prostředí a příležitosti, kde se děti učí poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem sebe.

8 VZDĚLÁVACÍ OBSAH

8.1 INTEGROVANÉ BLOKY

8.1.1 SOVIČKA ROZÁRKA VE SVĚTE LIDÍ

OBLAST: Dítě a jeho psychika

Dítě a ten druhý

Dítě a společnost

Dítě a svět

Dítě a jeho tělo

CHARAKTERISTIKA INTEGROVANÉHO BLOKU

Integrovaný blok Sovička Rozárka ve světě lidí v sobě zahrnuje vše, co se týká lidských bytostí. Je zaměřený nejen na dítě samotné, ale i na ostatní, kteří ho obklopují. Seznamuje dítě s novými kamarády a tvořením společných pravidel třídy, s pravidly komunikace i společného soužití. Poznává své nejbližší, učí se pojmenovat členy své rodiny, představit je ostatním, uvědomovat si rodinné vazby a souvislosti. Děti povedeme k láskyplnému pojetí rodiny a jejích členů. Během života se děti setkávají s lidmi různých národností a kultury, proto se s nimi v této části dětským způsobem seznamují, také poznávají rozličná povolání. Dále děti seznamuje nejen s funkcí lidského těla, ale i s různými fázemi lidského života. Přibližuje postavení člověka v přírodě, ve světě a jeho úlohu v různých fázích života. Učí děti chránit své tělo, zdraví s ohledem na další lidské bytosti. Podpoříme sportovního ducha účastí na sportovních hrách.

NÁVRHY DÍLČÍCH TÉMAT

Kamarádi v MŠ (adaptace)

Denní režim, pravidla

Moje rodina

Den dětí

Lidské tělo

Smysly

Zdraví a nemoci

Oblečení

Jídlo

Zimní hry a sporty

Povolání

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)	
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímá si (nového, změněného, chybějícího)
		poznat některá písmena a číslíce, popř. slova	
	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě		pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	získání relativní citové samostatnosti	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	zorganizovat hru
		respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
		vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
		rozhodovat o svých činnostech

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
		zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
		vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

		chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	uvědomění si vlastního těla	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou zachovávat správné držení těla

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu),

		chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
		chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
		uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
	rozvoj kooperativních dovedností	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho spolupracovat s ostatními

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
		uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat

		kompromisy, řešit konflikt dohodou

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
		utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
		začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
		uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
		utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve

	hodnoty v tomto společenství uznávané	vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
		vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
		adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
		pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
		zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí

		(zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
		uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
		uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
		vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	zorganizovat hru
		respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti

aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit		vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. rozhodovat o svých činnostech

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.) porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
		utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
		vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
		adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
		pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
		rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

8.1.2 SOVIČKA ROZÁRKA A PROMĚNY PŘÍRODY

OBLAST: Dítě a svět

Dítě a společnost

Dítě a ten druhý

Dítě a jeho psychika

Dítě a jeho tělo

CHARAKTERISTIKA INTEGROVANÉHO BLOKU

S dětmi v průběhu roku pozorujeme proměny přírody vlivem střídání ročních období, určujeme charakteristické znaky ročních dob. Všimáme si a hovoříme o neměnném řádu přírody (růst a odpočinek rostlin, život zvířat a ptáků, koloběh vody a jiné přírodní jevy). Rozvíjíme elementární poznatky, dovednosti a postoje k ochraně přírody. Vedeme děti k péči o životní prostředí ve svém okolí. Zařazujeme praktické, tvůrčí, výtvarné činnosti, kde děti vytvářejí výrobky z přírodnin a jiných materiálů. Budeme se zabývat otázkou „Jak bychom mohli pomoci našemu světu?“ – naší zemi pomůžeme ve třídění

NÁVRHY DÍLČÍCH TÉMAT

Plody podzimu

Počasí

Životní prostředí

Ovoce, zelenina

Zvířata (domácí,

lesní, cizokrajná,

hmyz)

Koloběh vody

Roční období

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
		zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
		nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
		poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	prožívat radost ze zvládnutého a poznání formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
		rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
		mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a

		třídít soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
		uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a	uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
		ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
		zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	vytváření základů pro práci s informacemi	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	prožívat radost ze zvládnutého a poznání
		vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
		zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na

		hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
		porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
		být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
		rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

8.1.3 SOVIČKA ROZÁRKA V ŘÍŠI POHÁDEK, SVÁTKŮ A TRADIC

- OBLAST:** Dítě a svět
Dítě a společnost
Dítě a ten druhý
Dítě a jeho psychika
Dítě a jeho tělo

CHARAKTERISTIKA INTEGROVANÉHO BLOKU

Pootevřeme vrátka do světa pohádek. Pokusíme se rozlišit dobro a zlo, porozumět některým přirovnáním, příslovím apod. Pomocí pohádek a příběhů podpoříme prosociální chování, odpovědnost za své chování. Budeme kultivovat společenské chování, upevňovat vztahy, vytvářet pocit sounáležitosti, podporovat kreativitu, odvahu, sebejistotu, fantazii, tříbit estetické vnímání, cit pro krásu. Umožníme dětem pomocí pohádek a příběhů prožívat běžné i nestandardní situace na vlastní kůži. Společně poznáváme kulturu a lidové tradice společnosti, ve které žijeme. Seznamujeme děti s různými svátky a lidovými tradicemi. Umožňujeme dětem prostřednictvím vyprávění a četby lidových uměleckých textů poznávat společnost a kulturu, ve které vyrůstají. Na společné oslavy a svátky si s dětmi zdobíme prostory třídy a školy, rozvíjíme tím u dětí estetické citění. Učíme děti normy, zásady společenského chování v netradičních svátečních situacích. Přiměřeně věku vysvětlujeme dětem vznik a význam oslav, svátků s dodržováním lidových tradic. Povídáme si, jak dříve lidé žili, co lidé na jednotlivé svátky dělali a ukážeme si, které zvyky můžeme dodržovat i dnes.

NÁVRHY DÍLČÍCH TÉMAT

sv. Martin
Mikuláš
Vánoce
Nový rok a tři Králové
Masopust/Karneval
Velikonoce
Den Země
Čarodějnice
Den matek a otců
Den dětí
Pohádky
Kniha

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
ovládá řeč, hovoří ve vhodné formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
		chápat slovní vtip a humor
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
		správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	zorganizovat hru
		respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
		vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
		rozhodovat o svých činnostech

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj společenského i estetického vkusu	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (řici, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat

	aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
		chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
		uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj schopnosti sebeovládání	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
		vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
		uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat,

techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
		nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
		chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
		chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
		uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všimá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
		poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	poznat napsané své jméno
		sledovat očima zleva doprava
		poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
		utvořit jednoduchý rým
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
		sledovat a vyprávět příběh, pohádku
		naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními
	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
		uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
		postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
		vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení

schopno dobrat se k výsledkům		záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
		poznat napsané své jméno
		sledovat očima zleva doprava
		poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
		utvořit jednoduchý rým
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
		sledovat a vyprávět příběh, pohádku
		naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky,

		písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
		utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
		začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
		uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
		chápat slovní vtíp a humor
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a

		zopakovat jej ve správných větách)
		vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
		správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti	zorganizovat hru
		respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
		vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
		rozhodovat o svých činnostech

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
		poznat napsané své jméno
		sledovat očima zleva doprava poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
		utvořit jednoduchý rým
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
		sledovat a vyprávět příběh, pohádku

		naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
		prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
		ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování

8.1.4 SOVIČKA ROZÁRKA CESTOVATELKOU

OBLAST: Dítě a svět

Dítě a společnost

Dítě a ten druhý

Dítě a jeho psychika

Dítě a jeho tělo

CHARAKTERISTIKA INTEGROVANÉHO BLOKU

Poznáme lépe místo, kde žijeme, budeme rozvíjet vztah k domovu. Zjistíme, jakým způsobem můžeme cestovat. Seznámíme se s pravidly silničního provozu.

Budeme rozvíjet fantazii i tvořivost při plánech na prázdniny. Uskutečníme výlety do nejbližšího okolí i vzdálenějších míst.

Odletíme i do dalekého vesmíru, kde se děti seznámí s jeho krásou, zákony a planetami. Mít povědomí o tom, že naše planeta je kulatá a otáčí se kolem Slunce a jsme přitahováni zemskou přitažlivostí, která funguje jako magnet.

NÁVRHY DÍLČÍCH TÉMAT

Kde bydlím
Doprava

Vesmír
Lidé z celého světa

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
		osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
		orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
		domluvit se slovy i gesty, improvizovat
		pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřeně aktuálnímu dění	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
		bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
		uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
		odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
		přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
		porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad

KLÍČOVÁ KOMPETENCE	DÍLČÍ CÍLE	OČEKÁVANÉ VÝSTUPY
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností poznávání jiných kultur	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí

	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý-jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.

9 EVALUAČNÍ SYSTÉM

Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu všech činností v MŠ, včetně podmínek vzdělávání.

Do evaluace jsou zapojeni všichni zaměstnanci školy, rodiče dětí a elementárním způsobem i děti samotné. Každý se na evaluaci podílí ze svého úhlu pohledu a tím vytváří potřebnou zpětnou vazbu.

9.1 METODY HODNOCENÍ A EVALUACE

- rozhovory, konzultace, s dítětem, mezi učiteli, s odborníky (PPP, SPC atd.), s rodiči,
- pedagogické rady a provozní porady,
- pozorování,
- kontrolní činnost, hospitace, po hospitační rozhovory,
- přímá pravidelná kontrola (třídní dokumentace, evidence pracovní doby),
- diskuze,
- hodnotící listy pro hodnocení integrovaných bloků a týdenních témat,
- hodnocení vzdělávacích pokroků + portfolio dítěte (rozbor, analýza, pozorování),
- dotazníky,
- rozbor herních aktivit,
- rozbor procesu učení,
- rozbor jazykových projevů-logopedická diagnostika, úroveň komunikace.

9.2 VNITŘNÍ EVALUACE

Učitel zodpovědný za vedení MŠ:

- hodnotí celkovou práci školy,
- dále se sebevzdělává k zefektivnění své pedagogické i řídicí práce,
- hodnotí funkčnost jednotlivých TVP, ŠVP a jejich soulad s RVP,
- kontroluje a hodnotí práci pedagogů – dle plánu hospitací,
- kontroluje vedení povinné třídní dokumentace,
- kontroluje a hodnotí práci provozních pracovníků (kvalita práce, pracovní náplně),
- z dostupných informací vytvářejí výroční zprávu školy,
- naslouchají přáním a připomínkám zákonných zástupců dětí, spolupracovníků, zřizovatele, široké veřejnosti a konstruktivní podněty dále zpracovávají, vycházejí z nich při plánování dalších činností.

Učitelé:

- hodnotí TVP-ŠVP-RVP,
- hodnotí podmínky vzdělávání,
- hodnotí realizaci týdenních témat a integrovaných bloků,
- hodnotí průběh vzdělávání,
- hodnotí úroveň grafomotorických dovedností dětí,

- provádějí celoroční hodnocení (ve všech vzdělávacích oblastech),
- hodnotí vzdělávací pokroky jednotlivých dětí (výsledky vzdělávání),
- vedou portfolio dítěte, kam po dobu jednoho roku ukládají jeho práce, pracovní listy, atd. (portfolio může mít jakoukoliv formu, záleží na úvaze učitelů),

Provozní zaměstnanci:

- hodnotí svoji vlastní práci, v rámci své práce navrhuji vedení školy změny, poskytují zpětnou vazbu.

ÚROVEŇ EVALUACE	CO Budeme evaluovat	JAK budeme evaluovat (metoda)	KDY (jak často)	KDO UV=učitel pověřený vedením MŠ U= učitel PZ= provozní zaměstnanec
ŠKOLNÍ ÚROVEŇ	Soulad TVP-ŠVP-RVP Naplnění cílů ŠVP, vzdělávací obsah, volba témat, metod a prostředků atd.	konzultace pedagogů	průběžně	UV U
		pedagogické rady	1x měsíčně	
		hospitace	2x ročně	
	Podmínky vzdělávání Věcné (materiální) podmínky Životospráva Psychohygienické podmínky Organizační Řízení MŠ Personální a pedagogické zajištění Spoluúčast rodičů	pedagogické rady/ provozní porady	1 x měsíčně	UV U PZ
		pozorování, rozhovory	průběžně	
		hospitace	2x ročně	
		kontrolní činnost (platí pro životosprávu)	průběžně	
		kommunikace s rodiči; třídní schůzky; schůzky s Výborem SRPŠ (platí pro spoluúčast rodičů)	průběžně 1x ročně	
	Hodnocení pedagogů Práce pedagogů, metody a formy vzdělávání, vztah učitel-děti, vedení dokumentace atd.	Hospitace	2x ročně	UV
		Pedagogické rady	1x měsíčně	
		Rozhovory	průběžně	
		Dotazníky pro rodiče	1x ročně	

ŠKOLNÍ ÚROVEŇ	Řízení MŠ (konfrontace s informacemi zjištěnými od zaměstnanců)	pedagogické rady a provozní porady rozhovory	1x měsíčně průběžně	UV
	Periodická kontrola povinné třídní dokumentace Třídní knihy, TVP atd.	přímá pravidelná kontrola	1x měsíčně	UV
	Kontrola evidence pracovní doby (pedagogové, provozní personál)	přímá pravidelná kontrola	1x měsíčně	UV
	Hodnocení práce provozních zaměstnanců	rozhovory	průběžně	UV
TŘÍDNÍ ÚROVEŇ	Týdenní témata integrováných bloků (zajímavost tématu, vhodná motivace, rámcové cíle předškolního vzdělávání, co děti zaujalo, co se naučily, co se povedlo a co ne, projevená dětská přání, závěry)	záznam do hodnotícího listu týdenního tématu	1 x týdně	UV U
		konzultace pedagogů, rozhovory s dětmi	průběžně	
	Integrované bloky (míra naplnění dílčí cílů a dosahování očekávaných výstupů, rámcové cíle předškolního vzdělávání atp.)	Konzultace pedagogů	Průběžně	
		Hodnocení výsledků práce	2x ročně	
	Hodnocení třídy dětí (v jednotlivých vzdělávacích oblastech)	záznamový arch	2 x ročně průběžně	
		rozhovory pedagogů	průběžně	
	Výsledky vzdělávání (vzdělávací pokroky jednotlivých dětí, včetně uvedení konkrétních pedagogických záměrů)	dotazník (hodnocení vzdělávacích pokroků dítěte) a hodnotící arch dítěte	průběžně	
		pozorování dítěte	průběžně	
		konzultace pedagogů	denně	
		konzultace s rodiči	dle potřeby	
portfolio dítěte		průběžně		

Základní hodnotící kritéria podmínek vzdělávání:

- **Věcné (materiální) podmínky:** posuzujeme prostory a vybavení školy z hlediska požadavků vzdělávacích, bezpečnostních a hygienických.
- **Životospráva:** posuzujeme denní řád, režimová pravidla a aktivity, např. stravování, odpočinek dětí, pohybové aktivity, pobyt venku, naplňování zásad zdravého životního stylu.
- **Psychohygienické podmínky:** posuzujeme klima třídy i školy, atmosféru a kvalitu komunikace, přístup k dětem a způsob jejich vedení, respekt k individuálním potřebám, vzájemné vztahy a postoje, prosociální komunikaci, míru prostoru pro aktivitu a samostatné rozhodování dítěte.
- **Organizační:** posuzujeme organizační formy práce, denní program, počty dětí ve třídě, respekt k soukromí dítěte, zařazování řízených zdravotně preventivních aktivit apod.
- **Řízení MŠ:** posuzujeme vymezení pravidel, týmovou spolupráci, spolupráci všech zúčastněných, kvalitu plánování, řízení a hodnocení, informační systém, spolupráci se zřizovatelem, školami, odborníky a dalšími partnery.
- **Personální a pedagogické zajištění:** posuzujeme pedagogické, metodické i etické kompetence zaměstnanců, jejich sebevzdělávání, další vzdělávání atd.
- **Spoluúčast rodičů:** posuzujeme vzájemné vztahy mezi rodinou a školou, míru, intenzitu, formy a obsah komunikace a spolupráce.